

Preek Galaten 3:1-5

- Schildwolde, 20 mei 2018
- Kees van Dusseldorp
- Pinksteren
- Doopbediening

Liturgie:

Thema: Jullie hebben toch de Geest gekregen?!

intro: Gz.105:1,2,5

votum en groet

Ps.84:1,2 [Wiekslag 4-8]

wetslezing

lezen doopformulier 3

Ld.334:1,2

gebed

bediening doop

Opw.770 *Ik zal er zijn*

gebed

lezen: Hand.2:1-11

Ps.45:1,2

lezen: Gal.3:1-14; 24-29

Ld.242:1,2,3 *Komt laat ons deze dag* (melodie Gz.141 *Dank, dankt nu allen God*)

preek Galaten 3:1-5

Gz.167

gebed

collecte**

Gz.102:1,4

zegen

Gemeente van Jezus Christus,

** Pinksteren: feest!

De Geest van God is over de mensen uitgegoten! Dat vieren we met Pinksteren. Nee, we weten niet precies wat we zeggen. De Geest van God. Over de mensen uitgegoten. Maar we vieren het wel!

Een onvoorstelbaar wonder: Niet alleen maar Gods Geest op aarde. Maar Gods Geest in, op en achter mensen. God zelf die met zijn kracht gesloten harten openbreekt. Die gevangen mensen bevrijdt. Die angstige mensen vrijheid geeft. Die stugge mensen in beweging brengt. Die dode zielen tot leven roept. Die terneergeslagen mensen diepe blijdschap geeft.

De Geest van God is over de mensen uitgegoten! Al eeuwen lang was het aangekondigd. En werd er met gespannen verwachting naar uitgekeken. Vooral in tijden van toenevende afgoderij, van Gods oordeel, van ballingschap. Als God zijn Geest zou uitstorten over de mensen, dan zou de mentaliteit veranderen! Dan zouden mensen liefde leren voor elkaar in plaats van oorlog. Dan zou er enthousiasme en motivatie komen om met God en voor God te leven. Dan zou het samenleven van mensen bruisen van plezier. Dan zouden mensen voor de zwakken opkomen en tegen onrecht protesteren. Dan zouden mensenlevens vruchtbaar worden. Dan zou het nieuwe leven beginnen, het leven in de eeuwige vriendschap en nabijheid van God. Als zijn Geest zou komen!

De Geest van God is over de mensen uitgegoten! En moet je kijken wat voor beweging er ontstaat! De Bijbel doet verslag van het begin. Hoe de missie van Jezus vorm krijgt: alle volken komen thuis bij God! Het begon met een kleine groep. Zij beginnen te vertellen over Jezus Christus. In bekende en onbekende talen. Sommigen gaan erop uit om het naar andere dorpen, steden, streken, landen en continenten te brengen. Als de kerk in Jeruzalem wordt vervolgd, stromen nog veel meer mensen uit. Ze nemen het evangelie mee. Het doorbreekt alle grenzen die mensen hebben gemaakt. Het gaat naar mannen en vrouwen, naar joden, Samaritanen, Syriërs, Romeinen, Grieken. Aan het eind van de derde eeuw schijnen er 6 miljoen christenen te zijn, ongeveer 10% van de bevolking van het Romeinse Rijk. Na de bekering van keizer Constantijn de Grote, rekt een halve eeuw later 53% zich tot de christenen, 32 miljoen mensen. En vandaag schat men in dat 2,4 miljard mensen christen is. Het gaat niet om aantallen. Maar je kunt wel zeggen dat Gods Geest een enorme kracht op aarde is! We hebben echt iets te vieren vandaag! Op deze verjaardag van de kerk. Reden voor een feest!

** realiteit?

Maar heb jij dat ook? Dat je bij zo'n enthousiast verhaal ook een beetje moedeloos wordt? Dat je bij het plaatje van de eerste kerk, met alle geloof, groei, motivatie, onderlinge liefde en uitstraling naar de omgeving denkt: hoe zit dat eigenlijk bij ons? Zijn wij ook zo'n kerk? Zo'n lichaam van Christus? Of zijn we wat kwijtgeraakt?

Heb jij dat ook? Dat je bij die bijzondere verhalen van genezing, tongentaal en profetie denkt: hoe zit dat bij mij? Waar zet de Geest mij in beweging? Dat je bij die vrijmoedigheid en blijdschap van de eerste christenen denkt: Is de Geest van God ook over mij uitgestort?

Heb jij dat ook? Dat je moeite moet doen om de blijdschap van het feest in de kerk vandaag te verbinden met zoveel problemen in de wereld om ons heen? Een crash op Cuba, geweld en dreiging rond Israel, onveiligheid in de samenleving. Waarin je in beslag genomen wordt door zorgen over de gezondheid van jezelf of van een ander? En huilt om verlies van een geliefde, om een breuk in je relatie, om verwijdering van je kinderen?

Natuurlijk, juist in deze wereld is het belangrijk om het feest van de Geest te vieren. Wie anders kan ons bevrijden van somberheid en wanhoop, van gebondenheid en verlamming? Natuurlijk, je moet je beeld van de eerste kerk niet te rooskleurig maken. Er is geen brief in de Bijbel waarin geen sprake is van problemen in de gemeenten en een oproep om de eenheid te zoeken en in liefde te leven. Natuurlijk, je weet ook wel dat de bijzondere gaven van de Geest minder belangrijk zijn dan de liefde en de trouw in het dagelijkse christelijke leven.

Maar toch blijft de vraag: Is er iets aan de hand met dat feest van Pinksteren? Leven wij onder ons niveau? Waarom kost het ons moeite om ons te laten vullen door Gods Geest? En glijdt het enthousiasme zo gemakkelijk weer weg? Is er echt een kloof tussen wat we in de kerk belijden en zingen en hoe de realiteit van ons leven, ons samenleven en onze wereld eruit ziet?

** risico van uitdoving

Ja, ik denk het wel. Er is in ieder geval een groot risico dat het vuur van de Geest uitdooft. Niet omdat Hij geen energie genoeg heeft. Maar omdat wij de Geest van God in de weg staan. Mensen hebben de neiging om de Heilige Geest de pas af te snijden. En menselijke patronen vormen een bedreiging voor de beweging van de Geest. En daarmee loop je het risico om Christus te verspelen. Of voor een ander onbereikbaar te maken. Het is de apostel Paulus die in de brief aan de Galaten hier scherp voor waarschuwt.

‘Domme Kelten’, schrijft hij. ‘Wat bezielt jullie! Zijn jullie gehypnotiseerd of zo? Wie heeft jullie in de ban gekregen? Kom op zeg! Waar zijn jullie mee bezig? Jullie hebben toch de Geest gekregen? Jullie hebben je toch aan Jezus Christus gegeven? Waarom laat je je dat evangelie zo gemakkelijk afpakken!’

Nergens schrijft Paulus zo heftig en zo scherp als in deze brief aan de Galaten. Dat geeft iets aan van zijn verbondenheid met de mensen. Stel dat hier iemand zou zeggen: ‘Hé domme Groningers, waar zijn jullie mee bezig?’ Dat kan alleen iemand maken met wie je je verbonden voelt. Anders ben je weg. De Galaten hadden echt iets met Paulus: Hij had hen voor het eerst van Jezus Christus verteld. Hij had bij hen respect. Paulus zet zijn relatie met de Galaten op het spel, omdat hij echt bezorgd is voor hun geloof. Hij heeft lef. Heilig lef, gedreven door zijn passie voor Jezus Christus. En zijn luisteren naar de Geest.

Kort en goed komt het erop neer, dat de Galaten van plan waren om zich gedeeltelijk aan de joodse wetten te gaan houden. Niet omdat ze dat als voorwaarde zagen voor hun behoud: ze wisten zich gered door Jezus Christus. Maar omdat ze graag hun joodse broeders en zusters terwille wilden zijn. Die uit hun volk werden verbannen als ze omgingen met onbesnedenen. Om hen te helpen, wilden ze wel de minste zijn – heel christelijk nietwaar – en zich ook laten besnijden en zich houden aan de sabbatspraktijk. ‘Nee’

roept Paulus, 'doe het niet! Dit is niet maar een klein praktisch puntje! Je zet hier het nieuwe verbond op het spel! Besnijden maakt je lid van het joodse volk. Maar je bent al lid van het hemels volk! De joodse wet is tot vervulling gekomen in Jezus Christus. Als je blijft, doe dat jezelf en je kinderen niet aan. Als jullie, die helemaal geen joodse achtergrond hebben, nu volgens de joodse traditie gaan leven, dan zet je de kalender terug. Alsof je je eigen nieuwe auto inruilt voor een exemplaar dat je bij de sloop vandaan haalt. Je wordt gegarandeerd van de weg gehaald! Je staat de ontwikkeling van de Heilige Geest in de weg!

**

Om zijn punt extra duidelijk te maken, schrijft Paulus: 'Geef mij antwoord op deze ene vraag: Hebben jullie de Heilige Geest ontvangen door de wet na te leven? Of door te luisteren naar en te geloven in het evangelie van Jezus Christus? Dat laatste toch? Jullie hebben de Heilige Geest en de goddelijke krachten toch van God ontvangen door gelovig te luisteren naar het goede nieuws van redding en verlossing? Nou dan, jullie zijn al binnen in het Koninkrijk van God! Daarvoor hoef je geen jood meer te worden, de joodse wetten na te leven, je aan de joodse traditie te houden, of je bij het joodse volk te voegen. Die joodse wetten hebben hun functie gehad. Ze hebben het volk bij elkaar gehouden en voorbereid op de komst van de Messias. We kunnen er heel veel van leren over het werk van de Messias. Maar in de Messias zijn ze tot vervulling gekomen. Hij is ervoor gekruisigd. Daarom ben je er vrij van. En moet je er vrij van blijven! Jullie hebben toch de Geest gekregen? Leef dan ook in de ruimte van die Geest, weet dat je van Jezus Christus bent! Doof de Geest niet uit!

**

Wij zijn geen Kelten, leven niet in de eerste eeuw naar Christus, hebben niet te maken met een verzoek om ons te laten besnijden of zo. Maar Paulus legt een risico bloot, waar wij wel degelijk mee te maken hebben. Mensen kunnen het werk van de Geest uitdoven. Ze kunnen elkaar en anderen in de weg staan om christen te zijn. Als wij meer verplichten of verwachten dan God. Voor onszelf. Of voor elkaar. Als wij voorwaarden stellen aan het christen-zijn. Dat je toch wel moet voldoen aan een aantal criteria. Dat er wetten en regels zijn, waar je je aan moet houden. Dat je wel moet invoegen in een bepaalde traditie voor je echt meetelt in de kerk.

Paulus legt een risico bloot dat gelovigen altijd weer lopen. Niet alleen de Galaten van toen. Maar ook de christenen vandaag. Ook wij. Waardoor we het werk van Gods Geest afknijpen. Waardoor we Jezus Christus kwijtraken.

Genade is blijkbaar voor mensen lastig te accepteren. Liever kiezen we voor een verdienmodel. Een beetje van God en een beetje van mij. Ik doe mijn best, dan weet God toch, dan zal Hij mij wel redden. Dan heb je er wat controle op. Of het gevoel hebt dat je ergens recht op hebt. Maar wat jij doet, is: een prachtig geschenk, dat jij gekregen hebt, je redding door Jezus Christus, daar ga je achteraf voor betalen. Vervolgens pak je het in en probeer je het verkopen aan een ander. Maar je verspeelt daarmee het geschenk van Gods genade voor jezelf. En je maakt het onbereikbaar voor anderen. Genade is genade: een onverdiend en verrassend wonder dat God van je houdt en voor jou kiest.

Vrijheid is blijkbaar voor mensen moeilijk te hanteren. Liever kiezen we voor regels. Wel ruimte voor jezelf en voor een ander, maar binnen bepaalde kaders. Het moet wel een beetje binnen de grenzen blijven. Van wat we gewend zijn. Van wat we afgesproken hebben. Van wat we normaal vinden. Maar wat jij doet, is: de ruimte die jij hebt gekregen, je hemelse vrijheid en toekomst, inkaderen in menselijke maten. Je trekt muren op, omdat je bang bent voor, ja voor wie eigenlijk? Voor jezelf of voor de ander? Maar je verspeelt de ruimte die God geeft. En je leert ook anderen op mensen letten, in plaats van op Christus. Vrijheid is vrijheid: uit de kettingen van je zonden, uit de banden van mensen, uit de kaders van jezelf. En vol van Christus: Hij in jou en jij in Hem.

Gemeente, ik heb het nodig, om door Paulus wakker geschud te worden. Ik heb het nodig dat hij mij voor die spiegel zet: Hoe zit dat? Jij hebt toch de Geest gekregen? Niet omdat jij zo goed bezig bent. Maar omdat God van je houdt? Waarom leef je dan alsof je je redding steeds moet verdienen? God heeft je toch bevrijd? Waarom laat jij je dan steeds inpakken, jezelf steeds onder druk zetten? Waarom vind je het zo lastig een ander werkelijk te accepteren? En de controle aan de Geest te geven?

Paulus raakt wel echte punten aan. Ik zie het bij mezelf. Ik zie het bij anderen. Ik zie het in de gemeente. En ik denk dat we al best in een aantal valkuilen getrapt zijn. Doordat we praktische afspraken als regels opvatten. Doordat we vertrouwde patronen als de enig juiste manier ervaren. Doordat we gewoonten als voorwaarde gaan gebruiken en onszelf en elkaar eraan afmeten.

Echt, ik heb het nodig om van tijd tot tijd Paulus op mijn weg te vinden: Waar ben je mee bezig? Laat Jezus Christus in je wonen. Geef de controledwang op en leef van genade. Weersta de neiging om alles te regelen. Laat je niet leiden door angst, maar door de Geest!

**

Ja maar, en daar komen ze natuurlijk, de ja maars...

Ja maar, het is toch niet alleen vrijheid, blijheid, er is toch ook gehoorzaamheid? God heeft toch zijn wet gegeven? Hij vraagt toch een volmaakt goed leven? Nee, niet om je redding te verdienen! Niet om bij God toegelaten te worden! Dat is en blijft een geschenk, een wonder, pure genade. En de wet die in de kerk wordt voorgelezen, of het nu de 10 geboden zijn, of de leefregels van Jezus, die zijn bedoeld om je eraan te herinneren dat je het echt van genade moet hebben. En hoe je je leven in het spoor van Christus kunt vormgeven. En hoe je elkaar daarbij kunt helpen. Maar eerst is er vrijheid en blijheid. Door Jezus Christus en zijn Geest!

Ja maar, er moeten toch ook regels zijn? Voor kinderen, voor jongeren? Je kunt toch niet alles accepteren en overal ruimte aan geven? Je mag toch ook zelf keuzes maken hoe je wilt leven en wat je wel en niet toelaat? Nee, niet om dat aan elkaar op te leggen! Hoe lastig je dat misschien ook vindt. Zelfs als het strijdt met veel van wat jij belangrijk vindt. Maar laat Jezus Christus de belangrijkste zijn! Dat geeft ruimte voor jezelf en voor elkaar. Zeker, jij mag en moet keuzes maken voor wat je zelf doet en laat. Maar kijk uit dat je een ander veroordeelt die andere keuzes maakt. Zeker, kinderen en jongeren moeten veel leren. In hun ontwikkeling zijn kaders en afspraken nodig. Maar laten ze erop gericht

zijn dat ze zichzelf leren vinden in de liefde van God. Dat ze later beseffen: het ging niet om de regels, maar het ging mijn ouders om de Heer. Eerst is er de Heer die naar ons toekomt. En is er de Geest van Christus, die ons tot leven roept.

Ja maar, zijn er geen fouten dan? Doen wij geen zonden meer? Is er geen oproep meer nodig tot bekering? Ja zeker! Juist wel! Maar geen bekering tot een systeem, tot een organisatie, tot een traditie. Er is bekering nodig tot Jezus Christus. En die is steeds weer nodig. Daarom is Paulus zo fel. Als hij ziet hoe aan Jezus Christus wordt gemorreld. Hoe er aan Gods Woord wordt afgedaan of toegevoegd. Hoe mensen het voor zichzelf op een akkoordje gooien: een beetje tijd voor Jezus en een beetje tijd voor mijn eigen wensen. Een beetje vreugde van het christelijk leven en wat meer plezier van alcohol, macht en sex. Dan zegt de apostel: bekeer je tot Jezus Christus. Geef je aan hem. Laat je vullen door zijn Geest. Helemaal. Want als je het half doet, dan doe je het niet. Kruisig je vleselijke begeerten. En laat je vullen door geestelijke verlangens.

Jullie hebben toch de Geest gekregen?! En niet door er zelf hard voor te werken. Maar omdat je geluisterd hebt naar het evangelie. Omdat je gelooft dat Jezus Christus zich voor jou heeft gegeven. En dat gelovig luisteren en luisterend geloven gaat steeds door.

**

Misschien denk je: O ja? Hebben wij de Geest gekregen? Wanneer dan? En hoe dan? En die goddelijke krachten dan? Hebben wij die? Heb ik die? Ik weet niet of mijn geloof wel zo goed is. Zo sterk is mijn geloof vaak niet. Ik heb nog zoveel twijfels. En vragen.

Lieve broer, zus. Heb jij de Geest gekregen? Misschien was dat een minder merkbaar moment dan de bekering van de Galaten. Maar maar waar Gods genade wordt gedeeld, daar werkt de Geest. In je doop wordt je die toegezegd. Door de doop word je één met Christus en word je bekleed met zijn Geest. Waar het evangelie wordt gebracht, komt de Heilige Geest mee. Als je merkt dat je kind van God wilt zijn, dan is die Geest bezig. De goddelijke krachten beginnen bij geloof, hoop en liefde. Bij vrede, vreugde en vrijheid. Bij vertrouwen, verbondenheid en aanbidding. Dat zijn werkelijk goddelijke krachten! Krachten van de Geest. Dynamiet in deze wereld. Ze veranderen het leven, het samenleven en de toekomst.

Misschien ligt er een demper op het werk van de Geest. In jouw leven. In onze kerk. Paulus ziet dat als risico. Hij waarschuwt er heftig tegen. En hij heeft gelijk. Mensen kunnen het werk van de Geest uitdoven. Genade is niet naar onze aard. En leven in vrijheid zit ons niet in het bloed. Zo snel koekt er van alles aan. Begrenzen we de vrijheid door onszelf eisen op te leggen of elkaar af te meten aan onze lijstjes. Het is onze taak, en ik zie het ook als de mijne, om hier bedacht op te zijn, ervoor te waarschuwen en steeds weer naar Christus te brengen. Paulus zegt: Kijk uit! Val niet terug naar aardse, menselijke niveaus. Want je verspeelt Jezus Christus. Blijf bij de Geest die je is gegeven. Bij de genade van Christus. En de vrijheid die dat geeft.

**

De Geest van God is over de mensen uitgegoten. We vieren Pinksteren. Echt een feest waard! Hoe God zelf door zijn Geest in, op en over de mensen komt. Hoe de Geest de

missie van Jezus met kracht voortzet. Hoe de Geest grenzen doorbreekt. Die mensen maken. Voor zichzelf en voor elkaar.

Vuurvlammen werden zichtbaar toen de Geest werd uitgestort. Het vuur van het evangelie ging rond. En het gaat rond. Jezus Christus, de gekruisigde, de Redder! Speel niet met dat vuur!

Doof het niet uit. Nee, op aarde gaat de Geest wel door. Maar voor jezelf en voor een ander kun je hem de pas afsnijden. Ligt er een demper op zijn werk? Heb je het gevoel dat je christen leven wat indut? Dat het kerkelijk leven inzakt? Kijk dan kritisch naar jezelf. Versterk je hechting aan Christus. Zet jezelf in de ruimte van de Heilige Geest. En laat je door Hem weer aansteken. Waar het je ook brengt.

Brand je niet aan het vuur, door een beetje van Jezus te mixen met een beetje van jezelf. Wees erop bedacht, dat ook jij en wij dat risico lopen. Maar bekeer je tot de Heer. Geef je aan Hem, verwacht het van Hem. Vertrouw op de Heer en aanvaard elkaar. Dat is de passie van de Geest. Zo brengt Hij leven op aarde. Het nieuwe leven, in eeuwige vriendschap en eenheid met God.

Dat is de Geest die is uitgestort. De Geest die ons is gegeven. De Geest die ons bezielt. De Geest van Jezus Christus, ons leven.

Amen